

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 81 88
Telefax 070 - 318 79 51

- Aan:
Zie verzendlijst

① - JEF
② - DAVK
③ - AMAP m.t.
1/2/8

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/92/095/3141	14 augustus 1992

Onderwerp
Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 58/92)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in de voormalige Joegoslavische federatie.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

Kolonel der Grenadiers

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28 's-Gravenhage	318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/92/095/3141, d.d. 14 augustus 1992

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken

t.a.v. AMAD

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

58/92

(Afgesloten 140600 AUG 1992)

Bosnië-Herzegovina

De gevechten in de omgeving van Sarajevo lijken de afgelopen dagen enigszins geluwd. In andere delen van Bosnië-Herzegovina is echter nog sprake van onverminderde strijd. Kroatische eenheden zouden bij Derventa, in het noorden van de republiek, Servische gevechtsgroepen aanzienlijke verliezen hebben toegebracht. Als reactie zouden dezen de grensplaats Bosanski Brod langdurig met artillerie hebben beschoten. De EG-waarnemersmissie maakt zelfs melding van aanvallen met FROG-raketten op Slavonski Brod op de Kroatische oever van de grensrivier Sava, kennelijk met als doel terreur te zaaien onder de bevolking en eventuele transporten naar Bosnië-Herzegovina te bemoeilijken.

In het oosten van Bosnië-Herzegovina lijken Servische troepen hun pogingen om de door hen belegerde stad Gorazde te veroveren, te intensiveren. Een lokale Servische bevelhebber riep Bosnische Serviërs in de dienstplichtige leeftijd, die zich momenteel in Servië bevinden, op om bij te dragen aan de bevrijding van Gorazde en het nabijgelegen Foca. Ook nodigde hij actief dienende officieren uit hun expertise ter beschikking te stellen.

Eenheden van de (door Moslims gedomineerde) Bosnische strijdkrachten melden dat zij in Bratunac, aan de Bosnische zijde van de grensrivier met Servië, een geïmproviseerd vliegveld en enkele (gevechts)helikopters hebben ontdekt. Hoewel het niet uitgesloten is dat dergelijke helikopters formeel door de JNA zijn overgedragen aan de Servische autoriteiten in die gebieden, lijkt deze melding te bevestigen dat de "Joegoslavische" (lucht)strijdkrachten nog steeds betrokken zijn bij de gevechten in Bosnië-Herzegovina.

In het zuidoosten rukken Kroatische eenheden op naar Trebinje, het belangrijkste bolwerk van de Serviërs in die regio. In verband met deze opmars heeft de lokale Servische commandant verzocht om permanente stationering van EG-waarnemers. Trebinje is van groot strategisch belang, omdat van daaruit beschietingen kunnen worden uitgevoerd op het Kroatische kustgebied ten zuiden van Dubrovnik en de toegang tot de baai van Kotor (Montenegro), waar de laatst overgebleven bases van de JNA-marine zijn gevestigd. Om die reden is te verwachten dat de Serviërs alle beschikbare middelen zullen aanwenden om Trebinje te behouden.

In de omgeving van Trebinje hebben Kroatische eenheden de afgelopen dagen Servische pelotons onschadelijk gemaakt, die achter de Kroatische linies opereerden. Mogelijk in verband met de verhoogde waakzaamheid die daarvan het gevolg was, is het in deze regio ook gekomen tot een treffen tussen Kroatische eenheden en leden van de ultra-nationalistische Kroatische HOS-militie, die in de buurrepubliek is geïnfiltreerd en aldaar autonoom opereert. Hierbij zou volgens Kroatische media de belangrijkste HOS-commandant in Bosnië-Herzegovina zijn omgekomen. Dit is voorzover bekend de eerste maal dat er in die republiek een gewapend treffen heeft plaatsgehad tussen Kroaten onderling. Hoewel mogelijk slechts sprake is van een misverstand, moet worden vastgesteld dat het Kroatische bewind zich de afgelopen weken ongerust heeft betoond over de

militaire successen van de HOS en de daarmee verband houdende populariteit van de ultra-nationalistische oppositie in Kroatië.

Woensdag werd ook melding gemaakt van gevechten tussen Moslims en Kroaten in de omgeving van Sarajevo, die volgens Kroatische media zouden zijn veroorzaakt doordat fundamentalistische Moslims stellingen van Kroatische militieën aanvielen. Dit vormt een nieuwe aanwijzing voor groeiende onenigheid tussen beide bevolkingsgroepen. Vorige week heeft de leiding van de Kroatische militieën in Bosnië-Herzegovina (HVO) geëist dat de topfuncties in de Bosnische strijdkrachten, die door Moslims worden gedomineerd, gelijkkelijk over de drie bevolkingsgroepen worden verdeeld en dat de Kroatische generaals door de HVO zouden moeten worden geselecteerd. Het Bosnische presidium heeft in zijn hoedanigheid van opperbevelhebber een verdeling naar nationaliteit in principe aanvaard, maar nog niet ingestemd met een benoeming van de Kroatische generaals door de HVO. Anderzijds heeft een Moslim-lid van de Bosnische Generale Staf juist geprotesteerd tegen het feit dat deze Staf incompetent was en dat hijzelf werd verhinderd om aan de zittingen deel te nemen.

Volgens een Servische krant is vorige week een (Kroatisch) lid van het Bosnische presidium naar het door Serviërs beheerste deel van Sarajevo gevlucht. Hij stelde dat het presidium verdeeld was tussen een fundamentalistisch-islamitische stroming onder leiding van vice-president Ganic, een gematigd-islamitische groep, een groep Kroaten die de (Moslim-)president Izetbegovic ondersteunen en een tweetal Serviërs die door de Bosnische Serviërs niet worden erkend als legitieme vertegenwoordigers. Het blad concludeerde hieruit dat de autoriteiten in Sarajevo niet langer in staat waren de ontwikkelingen in Bosnië-Herzegovina te beïnvloeden.

Hoewel er ongetwijfeld in het Bosnische presidium uiteenlopende visies bestaan over de toekomst van de republiek, lijkt het betreffende bericht vooral bedoeld om enkele kernbeweringen van de Servische propaganda te illustreren, zoals het gevaar van islamitisch fundamentalisme en het feit dat de Serviërs in het presidium geen legitieme vertegenwoordigers van hun bevolkingsgroep zijn.

Kroatië

In het algemeen is de militaire situatie in Kroatië rustig. Met name Slavonski Brod blijft echter de gevolgen ondervinden van de strijd aan de overzijde van de Sava. Daarnaast wordt voortdurend melding gemaakt van incidenten elders in de republiek, zoals bij Dubrovnik en Zadar. Opmerkelijk is dat in tegenstelling tot de Kroatische media, de verantwoordelijkheid voor dergelijke incidenten in de meeste gevallen aan Kroatische zijde legt. Ook stelt dat de Kroaten doorgaan met het intimideren en zelfs verdrijven van Servische families buiten de UNPA's.

Bijzondere spanning blijft bestaan bij het Peruca-stuwmeer in de Krajina, waar Servische eenheden de stroomvoorziening voor de Kroatische kuststreek bemoeilijken. In dit verband eiste de commandant van de Kroatische marine, Letica, onlangs dat UNPROFOR de Serviërs van de stuwdam zou verdrijven en dreigde hij dat de Kroaten anders de zaken "in eigen hand" zouden nemen. Een meer actieve opstelling van UNPROFOR is echter onmogelijk, onder meer omdat geen overeenstemming bestaat over de exacte grenzen van de UNPA.

In algemene zin kan worden vastgesteld dat zowel Serviërs als Kroaten zich steeds minder coöperatief opstellen met betrekking tot zowel de EG-waarnemersmissie als UNPROFOR. Deze verharding wordt van Kroatische zijde veroorzaakt door de overweging dat UNPROFOR onvoldoende bijdraagt aan het herstel van het Kroatische gezag over de "Servische" gebieden. De bovengenoemde meldingen van

dragen eveneens bij aan de irritatie van de Kroaten. De Servische autoriteiten in de UNPA's hebben de neiging om UNPROFOR in essentie te zien als een westerse macht, die zich in de praktijk anti-Servisch opstelt. Een meer actieve militaire betrokkenheid van de VN bij de strijd in Bosnië-Herzegovina, die zich in de praktijk vooral tegen de Servische belangen zou keren, kan deze vijandigheid nog versterken.

Inmiddels is door de commissie van toezicht op de vorige week gehouden parlements- en presidentsverkiezingen in Kroatië gemeld dat de partij van de herkozen president Tudjman (HDZ), in tegenstelling tot de uitslag van opiniepeilingen, toch de meerderheid in het parlement heeft behouden. De partij van de extreem-nationalistische politicus Paraga heeft een marginale positie veroverd. Deze heeft de HDZ van verkiezingsfraude beschuldigd. Ook leiding van de Servische Volkspartij in Kroatië heeft gesteld te zijn benadeeld. De partijleiding maakte hieruit op dat de wettelijke regelingen voor de rechten van (etnische) minderheden geen praktische waarde hebben en stelde voor de partij op te heffen. Deze partij is de belangrijkste vertegenwoordiger van de Kroatische Serviërs buiten de Krajina. Zij heeft zich niet achter de onafhankelijkheidsverklaring van de "Servische" gebieden geschaard, maar gepoogd binnen het Kroatische staatsbestel de belangen van de Serviërs te behartigen. Derhalve kan de opheffing van de partij polariserend werken.

De Kroatische minister van Buitenlandse Zaken Skrabalo heeft in een interview gesteld dat het in de huidige omstandigheden niet in het belang van Kroatië is om Bosnië-Herzegovina onderling te verdelen met Servië, omdat de Serviërs dan het leeuwedeel van de republiek zouden krijgen en hun posities aan de Kroatische grens zouden verbeteren. Met deze uitlating distantieert Kroatië zich van eerdere berichten over onderlinge akkoorden over een dergelijke verdeling. De leider van de Bosnische Serviërs, Karadzic, had nog afgelopen week op grond van een "grote mate van overeenstemming" op dit punt de Moslims aangespoord om te onderhandelen over de vorming van etnische kantons, waaraan zowel Serviërs als Kroaten de voorkeur lijken te geven.

Servië/Montenegro

De "Joegoslavische" premier en minister van Defensie Panic heeft gezinspeeld op de mogelijkheid dat zijn land de onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Bosnië-Herzegovina zal erkennen. Tevens heeft hij aangekondigd de Bosnisch-Servische leider Karadzic te zullen bevelen alle door Serviërs beheerste concentratiekampen in Bosnië-Herzegovina te sluiten. Hierbij presenteerde Panic zich als "de leider van alle Serviërs ter wereld" en hij stelde dat Karadzic ontslag zou moeten nemen als hij niet aan de bevelen gehoorzaamde. In dit kader onderstreepte Panic nogmaals dat hij streeft naar beëindiging van de oorlog in Bosnië-Herzegovina en naar opheffing van de sancties tegen "Joegoslavië".

Deze uitlatingen van Panic zijn even markant als eerdere door hem geuite beleidsvoornemens en lijken in te gaan tegen kernelementen van het tot nu toe door de socialistische regeringen van Servië en Montenegro gevoerde beleid. Het is echter nog steeds uiterst onzeker in hoeverre Panic de bevoegdheid en macht bezit om zijn beleid door te zetten tegen de wil van de deelstaatregeringen en de JNA. Vooralsnog is hij er nog niet in geslaagd om een aanwijsbare koerswijziging in de "Joegoslavische" opstelling door te voeren.

Het relatief onafhankelijke Servische blad "Politika" heeft de afgelopen week gesteld dat het huidige Joegoslavische defensiebudget in hoogte gelijk is aan dat van Albanië en tien keer zo klein als bijvoorbeeld dat van Bulgarije. Volgens Politika vertegenwoordigde de defensiebegroting een waarde van niet meer dan 200 miljoen dollar. Dit was volgens het blad absoluut onvoldoende om

de beoogde transformatie van de JNA tot de krijgsmacht van het nieuwe Joegoslavië te financieren. Overigens zijn deze beweringen niet te verifiëren door het ontbreken van een realistische wisselkoers van de "Joegoslavische" dinar.

In de Servische pers wordt melding gemaakt van spanningen in de Montenegrijnse plaats Pljevlja, aan de grens met Servië. Deze plaats is gelegen in het district Sandzak, dat zich uitstrekt over zowel Servisch als Montenegrijns grondgebied. In Sandzak is een Moslim-meerderheid gevestigd, die reeds eerder heeft gezinspeeld op afscheiding. De gemelde onlusten, die reeds enkele weken zouden plaatsvinden, zouden verband houden met provocaties van Servische gevechtsgroepen van elders en de lokale (Servische) politie. De kans op een volksopstand in Sandzak is vooralsnog klein, maar een mogelijke escalatie in Kosovo kan wel overslaan naar Sandzak. Door een eventuele afscheiding van Sandzak zou de mogelijkheid ontstaan van een territoriale verbinding van de Albanen in Macedonië en Kosovo met de Moslims in Bosnië-Herzegovina. Bovendien zou Servië dan territoriaal zijn afgesneden van Montenegro en de Montenegrijnse zeehavens.

Roemenië heeft bevestigd dat "enkele tientallen" schepen uit het GOS via de Donau Servië hebben bevoorrad en daarmee de internationale sancties tegen Servië hebben geschonden. De Roemeense regering heeft onderstreept dat zij hiertegen machteloos staat, omdat de Donau internationaal vaarwater is. Roemenië heeft zich echter bereid getoond tot internationale stappen tegen deze ontwikkelingen en dit gekoppeld aan een hernieuwd pleidooi voor de stationering van internationale waarnemers langs de Servisch-Roemeense grenzen.

Kosovo

Panic heeft bij een bezoek aan Albanië toegezegd dat hij zal proberen de noodtoestand in de door een grote Albanese meerderheid bewoonde voormalige autonome provincie Kosovo op korte termijn op te heffen. Hierop werd reeds geruime tijd aangedrongen door Albanië in verband met de onderdrukking van de Albanen in Kosovo. De afgelopen tijd was sprake van een verslechtering van de betrekkingen tussen Albanië en "Joegoslavië" als gevolg van de situatie in Kosovo; zo beschuldigde de "Joegoslavische" regering Albanië vorige week van betrokkenheid bij gewapende incidenten in deze provincie.

Panic stelde tevens een conferentie voor met betrekking tot Kosovo. Opmerkelijk is dat hij, volgens de Albanese berichtgeving, zou hebben voorgesteld dat voor die conferentie de door Albanen gekozen, maar door Servië niet erkende, president Rugova zou worden uitgenodigd. Ook zou hij hebben gesteld dat de Albanen in Kosovo hetzelfde doel nastreven als de Serviërs in Kroatië en Bosnië-Herzegovina, hetgeen door het Servische bewind wordt ontkend. Mogelijk in verband hiermee heeft de partij van Rugova weliswaar een conferentie in Belgrado afgewezen, maar wel ingestemd met een bijeenkomst op neutraal terrein.

Panic wees echter de overige eisen die Albanië stelt aan een normalisering van de betrekkingen af, te weten een volledige terugtrekking van de JNA uit Kosovo, het toekennen van zelfbeschikkingsrecht aan de Albanen en het uitzenden van neutrale waarnemers naar de provincie. Daarbij moet worden betwijfeld of de toezeggingen van Panic in de praktijk uitvoerbaar zullen zijn. Servië beschouwt Kosovo als een integraal onderdeel van het Servische grondgebied en heeft al aangegeven niet bereid te zijn tot concessies aan de Albanen.

Macedonië

De Russische regering heeft inmiddels bevestigd dat zij de onafhankelijkheid van Macedonië heeft erkend en het aan de republiek zelf overlaat hoe zij zal heten. Rusland biedt zich aan als bemiddelaar tussen Macedonië en Griekenland, dat zich verzet tegen erkenning van de voormalige Joegoslavische republiek

nder een naam die aanspraak op Grieks gebied zou inhouden. Het bovenvermelde standpunt maakt Rusland naar verwachting voor Griekenland onaanvaardbaar als bemiddelaar.

Macedonië heeft inmiddels besloten een staatswapen in te voeren dat afgeleid is van de Macedonische dynastie van Alexander de Grote. Aangezien Griekenland de culturele erfenis van deze dynastie opeist, vormt dit feit een provocatie van het zuidelijke buurland en tevens een nieuwe aanwijzing dat Macedonië niet zal ingaan op Griekse eisen tot naamsverandering.

Internationale vredesinspanningen

Hedenochtend heeft de Veiligheidsraad twee resoluties aangenomen met betrekking tot Joegoslavië. De eerste legitimeert het gebruik van militaire middelen voor het beschermen van voedseltransporten naar de bevolking van Bosnië-Herzegovina. Naar wordt aangenomen zal de NAVO worden belast met de uitvoering van een dergelijke operatie, omdat dit de enige regionale organisatie is die over een ontwikkelde militaire structuur beschikt.

Zowel de Servische als de Bosnische regering hebben zich gekeerd tegen een interventie in Bosnië-Herzegovina. Belgrado heeft deze "overbodig" genoemd en als alternatief een volledig vrijgeleide aangeboden voor voedseltransporten vanuit de Servische hoofdstad naar Sarajevo. Bovendien herhaalde de Servische pers dat het principieel onjuist is om alleen Sarajevo te bevoorraden en de nood van de bevolking in andere delen van de republiek over het hoofd te zien. De Bosnische regering heeft er opnieuw op gewezen dat een buitenlandse militaire presentie het heroveren van de luchthaven van Sarajevo door Bosnische eenheden onmogelijk zal maken.

Opmerkelijk is overigens dat de "Joegoslavische" premier Panic kort voordat de resolutie in stemming zou worden gebracht, een bezoek heeft gebracht aan Sarajevo, mogelijk om te proberen een akkoord te sluiten met de Bosnische president Izetbegovic. Deze weigerde echter hem te ontvangen.

Het gezaghebbende Britse instituut RUSI heeft erop gewezen dat militaire maatregelen ter beveiliging van hulptransporten grote kosten met zich mee zullen brengen in levens en geld en bovendien zullen escaleren tot grootschalige militaire betrokkenheid bij het conflict in Joegoslavië. De Canadese generaal MacKenzie, die tot voor kort het bevel voerde over de UNPROFOR-eenheden op het vliegveld van Sarajevo, herhaalde zijn mening dat interventie slechts kan leiden tot een verdere escalatie van de strijd. De Servische pers heeft in dit verband gesteld dat een internationale troepenmacht niet in staat is de lokaal bekende en in guerrilla geschoolde Serviërs volledig te verslaan. De SG van de VN, Ghali, heeft gesteld dat de betreffende resolutie ook negatieve gevolgen kan hebben voor de veiligheid van VN-militairen elders in Joegoslavië.

De minister van Buitenlandse Zaken van de Servische gebieden in Bosnië-Herzegovina heeft herhaald dat in het geval van buitenlandse militaire interventie kamikaze-vluchten kunnen worden uitgevoerd op westerse doelen. Hij zinspeelde ook op de mogelijkheid van terroristische aanslagen door "vrienden van de Serviërs in het buitenland".

In de andere VN-resolutie wordt de schending van de mensenrechten veroordeeld in alle concentratiekampen in Joegoslavië. Daarom wordt de onmiddellijke toegang voor het Internationale Rode Kruis (IRK) geëist tot alle kampen. Dit houdt verband met aanwijzingen dat Serviërs enkele onder hun beheer staande kampen presenteren als "modelkampen", waardoor een te gunstig beeld ontstaat over de situatie in de niet toegankelijke kampen. Overigens heeft het IRK tot

nu toe inspecties uitgevoerd in tien kampen, waarvan er zes onder Kroatisch beheer stonden en twee elk onder Servische en Moslim-supervisie. Er zijn nog steeds geen betrouwbare cijfers over het aantal kampen en hun bewoners in Joegoslavië.

De leider van de EG-conferentie, Carrington, heeft voor vandaag een nieuwe plenaire zitting van de conferentie belegd en hiervoor de presidenten van de zes voormalige Joegoslavische deelstaten uitgenodigd. De presidenten van Servië en Montenegro hebben echter laten weten dat zij niet zullen komen omdat "Joegoslavië" vertegenwoordigd zal zijn door een federale delegatie. Dit vormt kennelijk een poging om het nieuwe Joegoslavië de facto erkend te krijgen als legitieme vertegenwoordiger van beide deelstaten. Hierdoor wordt echter tevens de mogelijkheid dat de komende zitting meer resultaten zal opleveren dan eerdere bijeenkomsten, nog verder gereduceerd. Bovendien wijst de Servisch/Montenegrijnse opstelling erop dat ook de eind deze maand door EG-voorzitter Groot-Brittannië georganiseerde "brede" Joegoslavië-conferentie (met deelname van vertegenwoordigers van VN, CVSE en Islamitische landen) eveneens bij voorbaat kansloos is.

Een adviseur van de Iraanse geestelijk leider Khamenei die onlangs een bezoek heeft gebracht aan Bosnië-Herzegovina, heeft gesteld dat zijn land een voorbeeldfunctie dient te vervullen in de wapenleveranties aan die republiek. Tevens wees hij opnieuw op voorstellen tot het vormen van een gezamenlijke islamitische macht om de Bosnische Moslims bij te staan.

Tijdens een bezoek aan Turkije heeft Panic gesteld te hopen dat het Turkse leger niet zal ingrijpen in Joegoslavië. Dit houdt verband met het feit dat Turkije binnen de islamitische wereld optreedt als pleitbezorger voor gezamenlijke actie en zelfs heeft gezinspeeld op de mogelijkheid van unilaterale stappen als de VN niet adequaat optreedt. Overigens wordt de kans op gezamenlijk islamitisch ingrijpen uitermate klein geacht op grond van de geografische ligging van Bosnië-Herzegovina en diepe verdeeldheid binnen de islamitische wereld.

Conclusie/voorzicht

Hoewel de militaire situatie in Sarajevo relatief rustig lijkt, is in andere delen van Bosnië-Herzegovina sprake van onverminderd hevige gevechten. Alle partijen doen pogingen hun positie te versterken. Daarbij lijkt sprake van groeiende onenigheid tussen Kroaten en Moslims op zowel politiek als militair gebied. Overigens zijn er ook meldingen van gevechten tussen Kroaten onderling.

De partij van de Kroatische president Tudjman wordt van zowel extreem-nationalistische als gematigde Servische zijde beschuldigd van verkiezingsfraude. In Kroatië lijkt sprake van groeiende onvrede van zowel Servische als Kroatische zijde met UNPROFOR en de EG-waarnemersmissie. Omdat er nog steeds sprake is van wantrouwen tussen beide bevolkingsgroepen, is een heropleving van de gevechten in die republiek niet uit te sluiten.

Binnen de VN bestaat consensus over het sanctioneren van militaire maatregelen voor het begeleiden van transporten van hulpgoederen. De NAVO zal worden belast met de praktische uitvoering van deze maatregelen. Van verschillende zijde is er echter op gewezen dat deze stappen de kans op escalatie in zich bergen en bovendien eenzijdig gericht zijn. Daardoor vergroten zij het gevaar van terroristische aanslagen in het buitenland. Ook bestaat bezorgdheid over de veiligheid van VN- en (andere) westerse functionarissen in andere delen van Joegoslavië.

De "Joegoslavische" premier Panic blijft voorstellen doen ter verbetering van het internationale aanzien van zijn land, die strijdig lijken met het beleid van de Servische regering. Het is tegen deze achtergrond onduidelijk in hoeverre Panic zijn intenties ook kan verwezenlijken.

Voor het eerst is melding gemaakt van etnische onlusten in het district Sandzak (Servië/Montenegro). Hier lijkt, evenals in Kosovo het geval is, sprake van Servische provocaties. Als het in Sandzak en Kosovo komt tot een volksopstand tegen het Servische gezag, scheidt dit in beginsel de mogelijkheid van een aaneengesloten gebied van Kosovo tot Kroatië dat zich verzet tegen Servische dominantie, alsmede de kans op een verbreking van de territoriale verbinding van Servië met Montenegro en de Montenegrijnse zeehavens.